Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0051

**Voorlegger Raadsvoorstel**

| | | |
|---|---|---|
| Onderwerp | : | Dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 |
| Nummer voorstel | : | RVB25-0051 |
| Datum voorstel | : | 19-08-2025 |
| Portefeuillehouder(s) | : | Dhr. H.P. Verroen |
| Contactpersoon | : | A.P. van den Berg |
| Afdeling | : | Openbare orde en Veiligheid |
| Contactpersoon Email | : | a.p.vandenberg@bergenopzoom.nl |
| Programmanummer en -naam | : | 6. Duurzaamheid |

---

## Voorstel:

De nota dierenwelzijn 2025-2035 vast te stellen waarbij de volgende uitgangspunten van toepassing zijn:

- Het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 kent een budgetneutraal uitgangspunt;
- Dierenwelzijn wordt meegenomen in de actualisatie van bestaand beleid en de ontwikkeling van nieuw beleid;
- Over het dierenwelzijnsbeleid wordt gerapporteerd in lijn met de P&C-cyclus;
- De maatregelen die in het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 zijn opgenomen kennen een financieel neutraal uitgangspunt, wat betekent dat deze worden bekostigd uit reguliere budgetten of dat deze worden ingebouwd in bestaande processen.

## Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

## Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

| | Ja | Nee |
|---|---|---|
| Zijn doelen en/of effecten beschreven | ☑ | ☐ |
| Financiële consequenties | ☐ | ☑ |
| Gevolgen voor de schuldenlast | ☐ | ☑ |
| Inspraakverordening van toepassing | ☑ | ☐ |

## Communicatieparagraaf:

Dit dierenwelzijnsbeleid is in meerdere fasen ontwikkeld. In het bestuursakkoord Samen Bergen Verzetten is de ambitie opgenomen om een startnotitie dierenwelzijn te ontwikkelen. Deze startnotitie is op 1 juli 2024 aan uw raad aangeboden. Op basis van deze startnotitie heeft uw raad de wens voor de ontwikkeling van breder dierenwelzijnsbeleid uitgesproken. Op 19 juni jl. is in lijn met deze wens het conceptbeleid gevoelspeilend aan uw raad aangeboden. De input die uw raad op 19 juni heeft meegegeven, is meegenomen in de ontwikkeling van het voorliggende dierenwelzijnsbeleid.

Op 23 juni is een inspraakavond georganiseerd. Bij deze inspraakavond waren inwoners, maatschappelijke partners en deskundigen aanwezig. De uitnodiging voor deze inspraakavond is verspreid via de gemeentelijke website, de sociale media van de gemeente en via de lokale Bode. Een week na het plaatsvinden van de inspraakavond hebben aanwezigen een inhoudelijke terugkoppeling ontvangen. Naar aanleiding van enkele opmerkingen over de inhoud van deze terugkoppeling is een aangevulde terugkoppeling aan de aanwezigen toegestuurd. De input die tijdens deze inspraakavond is verzameld, is meegenomen in de ontwikkeling van het dierenwelzijnsbeleid.

## Samenvatting:

De gemeente Bergen op Zoom presenteert met dit beleidsdocument een integrale visie op dierenwelzijn voor de periode 2025–2035. Het beleid is ontstaan naar aanleiding van de politieke wens tot de ontwikkeling van dergelijk beleid en gebaseerd op de overtuiging dat dieren voelende wezens zijn met intrinsieke waarde, en dat hun welzijn een essentieel onderdeel vormt van een duurzame en rechtvaardige samenleving.
In het bestuursakkoord van Bergen op Zoom, ‘Samen Bergen Verzetten’, staat opgenomen er een startnotitie dierenwelzijn zal worden ontwikkeld. Deze startnotitie is medio 2024 aan de gemeenteraad gepresenteerd. Dit dierenwelzijnsbeleid vormt de uitwerking van deze startnotitie. Aan de hand van 22 doelstellingen draagt Bergen op Zoom bij aan het welzijn van de dieren die op haar grondgebied leven. Het beleidsdocument is onderverdeeld in 5 hoofdstukken: gezelschapsdieren, zwerfdieren, (bedrijfsmatig) gehouden dieren, wilde dieren, en dierenwelzijn en gemeentelijk beleid. Dierenwelzijn wordt een overweging bij het ontwikkelen van nieuw beleid en het aanpassen van bestaand beleid. Dat doen we binnen bestaande taken en budgetten.

## Hoofdlijnen van het beleid:

1. **Bewustwording en educatie**
   Voorlichting over verantwoord huisdierenbezit, chippen, dierenmishandeling en het welzijn van wilde dieren. Samenwerking met scholen en maatschappelijke partners voor educatieprogramma’s.

2. **Zorg en opvang**
   Borging van noodopvang en dierenambulance, samenwerking met opvangorganisaties zoals Stichting Arduin, en ondersteuning van inwoners die tijdelijk niet voor hun dieren kunnen zorgen.

3. **Handhaving en signalering**
   Gemeentelijke handhavers letten op loslopende honden, uitwerpselen en signalen van dierenmishandeling. Er wordt gewerkt aan meldpunten voor agressieve honden en mishandeling.

**4. Wilde dieren en biodiversiteit**
Bescherming van wilde vogels, voorkomen van wildaanrijdingen, opvang van gewonde dieren en natuurinclusief bouwen. Dierenwelzijn wordt meegenomen in ruimtelijke en ecologische afwegingen.

**5. Evenementen en regelgeving**
Wanneer er tijdens evenementen dieren worden ingezet, wil Bergen op Zoom dat het welzijn van deze dieren wordt gewaarborgd en bevorderd. Hierover gaat Bergen op Zoom in gesprek met organisatoren.

**6. Samenwerking en evaluatie**
Jaarlijkse bijeenkomsten van een "dierenwelzijnstafel" met interne en externe stakeholders om knelpunten te bespreken en het beleid bij te sturen.

**7. Financiën en uitvoering**
De meeste maatregelen zijn budgetneutraal of worden gefinancierd uit bestaande middelen. Voor aanvullende maatregelen zijn scenario's uitgewerkt met bijbehorende kostenramingen.

De uitvoering van dit beleidsdocument wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dierenwelzijn.

**Bijlagen:** (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

| Bijlage nr. | Omschrijving | Bijgevoegd/Ter inzage |
|---|---|---|
| 1. | Dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 | Ja |
| 2. | Scenario's ambitieniveau dierenwelzijnsbeleid | Ja |
| | | |

Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0051

**Raadsvoorstel**

| | | |
|---|---|---|
| Datum raadsvergadering | : | 25-09-2025 |
| Nummer | : | RVB25-0051 |
| Onderwerp | : | Dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 |

Aan de gemeenteraad,

## Voorstel

De nota dierenwelzijn 2025-2035 vast te stellen waarbij de volgende uitgangspunten van toepassing zijn:

- Het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 kent een budgetneutraal uitgangspunt;
- Dierenwelzijn wordt meegenomen in de actualisatie van bestaand beleid en de ontwikkeling van nieuw beleid;
- Over het dierenwelzijnsbeleid wordt gerapporteerd in lijn met de P&C-cyclus;
- De maatregelen die in het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 zijn opgenomen kennen een financieel neutraal uitgangspunt, wat betekent dat deze worden bekostigd uit reguliere budgetten of dat deze worden ingebouwd in bestaande processen.

## Inleiding

Dit dierenwelzijnsbeleid is in meerdere fasen ontwikkeld. In het bestuursakkoord Samen Bergen Verzetten is de ambitie opgenomen om een startnotitie dierenwelzijn te ontwikkelen. Deze startnotitie is op 1 juli 2024 aan uw raad aangeboden. Op basis van deze startnotitie heeft uw raad de wens voor de ontwikkeling van breder dierenwelzijnsbeleid uitgesproken. Op 19 juni jl. is in lijn met deze wens het conceptbeleid gevoelspeilend aan uw raad aangeboden. De input die uw raad op 19 juni heeft meegegeven, is meegenomen in de ontwikkeling van het voorliggende dierenwelzijnsbeleid.
Op 23 juni is een inspraakavond georganiseerd. Bij deze inspraakavond waren inwoners, maatschappelijke partners en deskundigen aanwezig. De uitnodiging voor deze inspraakavond is verspreid via de gemeentelijke website, de sociale media van de gemeente en via de lokale Bode. Een week na het plaatsvinden van de inspraakavond hebben aanwezigen een inhoudelijke terugkoppeling ontvangen. Naar aanleiding van enkele opmerkingen over de inhoud van deze terugkoppeling is een aangevulde terugkoppeling aan de aanwezigen toegestuurd. De input die tijdens deze inspraakavond is verzameld, is meegenomen in de ontwikkeling van het dierenwelzijnsbeleid.
Dierenwelzijn wordt ook maatschappelijk als een belangrijk thema gezien. Nederlanders zijn dierenwelzijn steeds belangrijker gaan vinden, en het merendeel van mening is dat mensen in het algemeen de plicht hebben om goed te doen voor dieren. Verder vindt een overgroot deel van de Nederlanders dat dieren een eigen waarde hebben, los van mensen. Ook weten we al langer dat gezelschapsdieren onze geestelijke en lichamelijke gezondheid positief beïnvloeden. Ook de landelijke wetgever heeft de afgelopen jaren regels ingevoerd die toezien op het welzijn van dieren. Zo is het gebruik van wilde dieren in circussen wettelijk verboden en is bepaald welke dieren

bij welke evenementen mogen worden ingezet. Tevens is door de Rijksoverheid een chipplicht voor honden geregeld. Lokaal is het contract inzake de uitvoering van de dieren(nood)opvang met Stichting Arduin herzien. Hier staat weer tegenover dat niet elk dier even geliefd is. Bepaalde soorten worden met overlast geassocieerd of zelfs tot de categorie 'plaagdieren' gerekend. Dieren worden ook als zogenaamde productiedieren ingezet en gebruikt voor consumptie. Dit neemt niet weg dat dieren een intrinsieke waarde hebben en eenieder voldoende zorg voor ze in acht dient te nemen. Zoals ook de wetgever heeft bepaald.
Ook in Bergen op Zoom wordt dierenwelzijn als een belangrijk onderwerp beschouwd. Het is een veelzijdig thema dat raakvlakken heeft met verschillende thema's en domeinen. Denk hierbij aan evenementenbeleid, groenbeheer, hondenbeleid, natuurbescherming, natuur- en milieueducatie en openbare orde en veiligheid. In het kader van 'van buiten naar binnen werken' hebben er gesprekken plaatsgevonden met deskundigen, belanghebbenden en betrokkenen.
Dit dierenwelzijnsbeleid heeft als doel om het belang dat de gemeente Bergen op Zoom aan dierenwelzijn hecht en de ambitie die de gemeente heeft om te zetten in concreet handelen. De ambities die de gemeente heeft, worden uitgewerkt in doelstellingen. De concrete uitvoering van dit dierenwelzijnsbeleid wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dierenwelzijn.

De gemeente heeft een wettelijke taak tot het voorzien in een adequate dieren(nood)opvang. Aangezien het de uitvoering van een wettelijke taak betreft, maakt de uitvoering van deze taak geen onderdeel van dit dierenwelzijnsbeleid uit.
Kortom: Met dit beleidsdocument wil Bergen op Zoom een verdere impuls geven aan dierenwelzijn en het voorkomen van dierenleed. Afhankelijk van het specifieke onderwerp en doelstelling, ziet de gemeente haar taak en rol op het gebied van dierenwelzijn als regisserend, informerend, faciliterend of stimulerend waarbij we rekening houden met de actuele maatschappelijke context en financiële mogelijkheden.

## Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

De gemeente Bergen op Zoom streeft naar een samenleving waarin dieren met respect worden behandeld en hun welzijn actief wordt bevorderd. Veel van de besluiten en handelingen van de gemeente kunnen van invloed zijn op het welzijn van zowel dieren met een eigenaar alsook voor wilde dieren; te denken valt aan de ruimtelijke projecten, ontwikkelingsplannen, beheer van bossen en het water. Het dierenwelzijnsbeleid van Bergen op Zoom is met name gericht op gebieden waar zij controle of invloed op heeft. Om deze visie te realiseren, zet de gemeente in op vier concrete doelstellingen: we vergroten het maatschappelijk bewustzijn rondom dierenwelzijn, verbeteren en structureren de samenwerking met (keten)partners en het bredere dierenwelzijnsnetwerk, stimuleren initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het welzijn van dieren en nemen onze eigen verantwoordelijkheid in zowel denken als doen. Met deze laatste doelstelling willen we de impact beleid op het welzijn van dieren als overweging meenemen bij het aanpassen of actualiseren van bestaan beleid en het ontwikkelen van nieuw beleid dat zich leent voor een dergelijke overweging. Afhankelijk van het specifieke onderwerp en doelstelling, ziet de gemeente haar taak en rol op het gebied van dierenwelzijn als regisserend, informerend, faciliterend of stimulerend waarbij we rekening houden met de actuele maatschappelijke context en financiële mogelijkheden. Met dit beleidsdocument wil Bergen op Zoom een verdere impuls geven aan dierenwelzijn en het voorkomen van dierenleed.

Met dit dierenwelzijnsbeleid zetten wij in op vijf hoofdpunten:

a. Het vergroten van bewustzijn rondom het thema en belang van dierenwelzijn door voorlichting en educatie;
b. Het faciliteren van initiatieven die dierenwelzijn verbeteren;
c. Het aanmoedigen van inwoners en ondernemers om diervriendelijke keuzes te maken;
d. Het geven van het goede voorbeeld door de gemeente zelf;
e. Het intensiveren en structureren van de samenwerking met ketenpartners.

## Uitwerking voorstel

De nota dierenwelzijn heeft een meerledige uitwerking. De beleidsnota is onderverdeeld in 5 hoofdstukken: *gezelschapsdieren, zwerfdieren, (bedrijfsmatig) gehouden dieren, wilde dieren, en dierenwelzijn en gemeentelijk beleid*. Dierenwelzijn wordt een overweging bij het ontwikkelen van nieuw beleid en het aanpassen van bestaand beleid.
Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 3 juli jl. heeft uw raad ingestemd met de motie ‘dieren tellen mee’. De strekking van het dictum van deze motie is dat het college drie scenario’s (minimaal, neutraal en maximaal) dient voor te bereiden en deze scenario’s in de begroting voor 2026 dient te verwerken. Het college heeft tijdens deze vergadering reeds aangegeven dat het met het oog op de termijnen van de P&C-cyclus niet mogelijk is om deze scenario’s in de begroting van 2026 te verwerken. Dit heeft te maken met de oplevertermijn van de begrotingsstukken en het feit dat deze wijzigingen daarin niet meer kunnen worden verwerkt. Deze verwerking heeft om deze reden dan ook niet plaatsgevonden. Om toch aan de strekking van de motie tegemoet te komen, heeft het college drie scenario’s laten uitwerken. Het gaat daarbij om een minimaal scenario waarbij we aan onze wettelijke taak voldoen, een ‘neutraal’ scenario met budgetneutrale maatregelen en een maximaal scenario met aanvullende kosten. Voor dit aanvullende scenario zijn op dit moment geen middelen gereserveerd.

## Consequenties van het voorstel

De gemeente Bergen op Zoom kent vooralsnog geen dierenwelzijnsbeleid. Daarmee kan er niet op bestaand beleid worden doorontwikkeld. Ook is er geen budget voor dierenwelzijn gereserveerd, anders dan de middelen voor de gemeentelijke wettelijke taak in het voorzien in een dieren(nood)opvang. Het uitgangspunt van dit dierenwelzijnsbeleid in zijn huidige vorm is dat maatregelen ofwel financieel neutraal zijn, dat deze worden bekostigd uit reguliere budgetten of dat deze worden ingebouwd in bestaande processen.

### Financiële consequenties

Het dierenwelzijnsbeleid 2025–2035 van de gemeente Bergen op Zoom is in de basis budgetneutraal opgezet. De meeste maatregelen worden gefinancierd uit bestaande reguliere budgetten of zijn zodanig vormgegeven dat zij kunnen worden ingebed in bestaande werkprocessen. Daarmee wordt aangesloten bij het uitgangspunt van doelmatigheid en realisme, zoals ook in het beleid zelf is verwoord. De ambities uit dit dierenwelzijnsbeleid zijn extra op de uitvoering van de wettelijke gemeentetaak tot het voorzien in een dierennoodopvang. Deze

aanvullende (budgetnetrale) beleidsmaatregelen zijn ondergebracht in een zogenoemde “tussenvariant”, waarbij de uitvoering grotendeels binnen bestaande kaders plaatsvindt. De risico’s op overschrijding van het budget zijn hierdoor beperkt. Bovendien is in het beleid voorzien in een jaarlijkse evaluatie via de dierenwelzijnstafel, waarin ook de financiële uitvoerbaarheid van het beleid wordt gemonitord. Deze evaluatie biedt de mogelijkheid om tijdig bij te sturen indien zich knelpunten voordoen. In lijn met de P&C-cyclus wordt het dierenwelzijnsbeleid geëvalueerd en wordt aan de gemeenteraad gerapporteerd. Beleidsmatige consequenties en borging in de organisatie Met de vaststelling van het Dierenwelzijnsbeleid 2025–2035 kiest de gemeente Bergen op Zoom voor een structurele en integrale benadering van dierenwelzijn. Dit betekent dat dierenwelzijn voortaan expliciet wordt meegenomen in beleidsontwikkeling en dat dierenwelzijn als beleidsveld wordt verankerd binnen de gemeentelijke organisatie. De oprichting van een dierenwelzijnstafel, waarin zowel interne als externe stakeholders participeren, draagt bij aan open en transparante communicatie. Het beleid wordt binnen bestaande kaders en budgetten uitgevoerd. De rapportage van dit beleid vindt plaats via de P&C-cyclus.

**Beleidsmatige consequenties en borging in de organisatie**

Met de vaststelling van het Dierenwelzijnsbeleid 2025–2035 kiest de gemeente Bergen op Zoom voor een structurele en integrale benadering van dierenwelzijn. Dit betekent dat dierenwelzijn voortaan expliciet wordt meegenomen in beleidsontwikkeling van nieuw beleid en in de actualisatie of aanpassing van bestaand beleid. Daarnaast wordt dierenwelzijn als beleidsveld wordt verankerd binnen de gemeentelijke organisatie. De oprichting van een dierenwelzijnstafel, waarin zowel interne als externe stakeholders participeren, draagt bij aan open en transparante communicatie. Het beleid wordt binnen bestaande kaders en budgetten uitgevoerd. De rapportage over het dierenwelzijnsbeleid aan de gemeenteraad vindt plaats binnen de P&C-cyclus.

**Duurzaamheid**

Conform het bestuursakkoord worden biodiversiteit en dierenwelzijn standaard in alle plannen, beleid, beheer en onderhoud meegenomen.

**Risico paragraaf**

*Geïdentificeerde risico’s*

| Risico-onderdelen | NvT | Laag | Neutraal | Hoog |
|---|---|---|---|---|
| 1. Realiseren maatschappelijke effecten | X | | | |
| 2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak | X | | | |
| 3. Imago gemeente | X | | | |
| 4. Algemene en externe omgeving | X | | | |
| 5. Veiligheid | X | | | |
| 6. Financiën | | X | | |
| 7. Juridisch | X | | | |
| 8. Planning | X | | | |

| Risico-onderdelen | NvT | Laag | Neutraal | Hoog |
|---|---|---|---|---|
| 9. Kwaliteit uitvoering | | X | | |
| 10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners | X | | | |

**Toelichting risico's**
Het uitgangspunt van het dierenwelzijnsbeleid in zijn huidige vorm (scenario 2) is dat de voorgestelde maatregelen financieel neutraal zijn. Dit betekent dat uitvoering plaatsvindt binnen bestaande processen en reguliere budgetten, waarbij waar mogelijk werk met werk wordt gemaakt. Dit uitgangspunt brengt echter enkele risico's met zich mee die van invloed kunnen zijn op de uitvoerbaarheid van het beleid.

**Financiën**
1. Beperkte financiële ruimte

Hoewel wordt ingezet op kostenneutraliteit, kan in de praktijk blijken dat bepaalde maatregelen toch extra financiële middelen vereisen. Indien deze kosten hoger uitvallen dan voorzien, kan dit leiden tot vertraging in de uitvoering of het (tijdelijk) niet uitvoeren van bepaalde activiteiten. In geval van benodigde aanvullende middelen zal het college met een aanvullend voorstel terugkomen naar de gemeenteraad.

**Kwaliteit uitvoering**
2. Beperkte personele capaciteit

Sommige maatregelen kunnen meer inzet van personeel vragen dan op voorhand is ingeschat. Indien deze extra inzet niet binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen, kan dit leiden tot vertraging of herprioritering van werkzaamheden.

3. Afhankelijkheid van bestaande processen

Het beleid leunt sterk op het integreren van dierenwelzijn in bestaande processen. Indien blijkt dat bepaalde activiteiten niet goed inpasbaar zijn in deze processen, kan dit de effectiviteit en tijdigheid van de uitvoering beïnvloeden.

4. Onzekerheid over uitvoeringsmogelijkheden

Dit dierenwelzijnsbeleid wordt ingebouwd in bestaand processen, uitgevoerd uit bestaande processen of gefinancierd uit regulieren budgetten. In het uitvoeringsplan zal een nadere uitwerking van de benodigde middelen en inzet worden opgenomen. Totdat deze uitwerking beschikbaar is, bestaat onzekerheid over de daadwerkelijke uitvoerbaarheid van sommige maatregelen. Dit kan betekenen dat bepaalde ambities op korte termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

**Conclusie**
Hoewel het beleid is ingericht op een efficiënte en kostenneutrale uitvoering, kunnen in de praktijk knelpunten ontstaan op het gebied van financiën, capaciteit en procesinpassing. Deze risico's worden gemonitord en waar nodig wordt de gemeenteraad tijdig geïnformeerd en betrokken bij het nemen van aanvullende besluiten.

**Alternatieven**

U kunt besluiten om het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 niet vast te stellen of om deze in lijn met bijlage 2 te amenderen.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

| De secretaris, | De burgemeester, |
| --- | --- |
| J. Perfors | drs. M. Mulder MSc. |

Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0051

**Raadsvoorstel**

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 19 augustus, nr. RVB25-0051;

**BESLUIT:**

De nota dierenwelzijn 2025-2035 vast te stellen waarbij de volgende uitgangspunten van toepassing zijn:

- Het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 kent een budgetneutraal uitgangspunt;
- Dierenwelzijn wordt meegenomen in de actualisatie van bestaand beleid en de ontwikkeling van nieuw beleid;
- Over het dierenwelzijnsbeleid wordt gerapporteerd in lijn met de P&C-cyclus;
- De maatregelen die in het dierenwelzijnsbeleid 2025-2035 zijn opgenomen kennen een financieel neutraal uitgangspunt, wat betekent dat deze worden bekostigd uit reguliere budgetten of dat deze worden ingebouwd in bestaande processen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 september 2025

| De griffier, | De voorzitter, |
|---|---|
| drs. E.P.M. van der Meer | drs. M. Mulder MSc. |